

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра обліку і аудиту

Затверджено
На засіданні кафедри обліку і аудиту
факультету економічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри

 проф., д.е.н. Ковалюк О. М

Силабус з навчальної дисципліни
“Оптимізація оподаткування та управління податковими ризиками”,
що викладається в межах освітньо-наукової програми підготовки
доктора філософії з управління і адміністрування
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Львів 2019 р.

Силабус курсу 2019-2020 навчального року

Назва курсу	Оптимізація оподаткування та управління податковими ризиками
Адреса викладання курсу	м.Львів, проспект Свободи 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 Управління та адміністрування 071 «Облік і оподаткування»
Викладачі дисципліни	Ванькович Данило Володимирович, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Контактна інформація викладачів	danylo.vankovych@lnu.edu.ua +0380970246762
Консультації з питань навчання за дисципліною відбуваються	Щовівторка, 15.00-17.50 год.(економічний факультет, проспект Свободи 18) Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/071-accounting
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу необхідні знання для того, щоб сформувані у майбутніх докторів філософії в галузі управління та адміністрування систематизовані уявлення, теоретичні знання та практичні уміння, які дозволять їм адекватно і ефективно використовувати одержані навички виявлення та аналізу поточних, виникаючих та потенційних проблем оптимізації оподаткування та управління податковими ризиками.
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна “Оптимізація оподаткування та управління податковими ризиками” покликана забезпечити майбутнім докторам філософії зі спеціальності облік і оподаткування знання науково-методологічних положень та організаційно-економічних основ формування та реалізації політики оптимізації оподаткування та управління податковими ризиками. Особлива увага при вивченні курсу приділяється аналізу теоретичних витоків науки про податкові ризики, плюралізму податкових концепцій, а також методологічним засадам оподаткування як системи діяльності. Робиться акцент на конфліктній сутності та забезпечувальній природі податкових відносин, імперативам податкової оптимізації на сучасному етапі глобалізації, а також проблемі суб’єктивізму в оцінці податкової безпеки держави.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни “Оптимізація оподаткування та управління податковими ризиками” є підготовка аспірантів спеціальності 071 “Облік і оподаткування” до формування теоретичних знань науково-методологічних основ і здобуття практичних навичок їх застосування щодо оптимізації оподаткування та управління податковими ризиками.

	<p>Основними цілями вивчення дисципліни “Оптимізація оподаткування та управління податковими ризиками” є здобуття знань щодо науково-методологічних положень та організаційно-економічних основ оптимізації оподаткування та управління податковими ризиками.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко (Гринько) С.В. Україна в сучасному геополітичному середовищі: Монографія. – К.: Логос, 2005. – 286 с. 2. Білорус О.Г. Глобальна інтеграція і тенденції кризової еволюції світу // Економічний часопис – XXI. – 2010. – №7-8. – С. 3 – 9. С. 9 3. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Еволюція методологічних засад дослідження нової економіки: від стохастичної перцепції до алгоритмізації пізнання // Економічний вісник НГУ. – 2009. – №4. – С. 6–13. 4. Бхагвати Д. Настало время переосмысления // Финансы & развитие. – 2010. – №9. – С. 14–16. 5. Ванькович Д. Теоретико-методологічні засади та механізм реалізації фінансової політики в Україні : монографія. Львів : Міські інформ. системи, 2014. 348 с 6. Ванькович Д., Кульчицький М. Стратегічні орієнтири фінансового забезпечення розвитку малого інноваційного підприємництва в Україні. Світ фінансів. 2019. Випуск 3. С. 53-64 7. Ванькович Д.В., Іваськевич Х.І. Концептуалізація логіки дослідження сутності фінансового контролю. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ». 2018. Вип. №1. С. 194-196. 8. Корсак К. ХХІ століття: множинність наноекономік // Науковий СВІТ. – 2011. – №5. – С. 2–3. 9. Кушлин В. Государство в экономике: вчера, сегодня, завтра / В. Кушлин // Плановое хозяйство. – 1991. – № 6. – С. 3–12. С. 4 10. Розвиток фінансів в умовах відкритої економіки [Текст] : колект. моногр. / Н.Г.Виговська, О.М. Петрук, М.М. Александрова та ін., ред.: О.М.Петрук ; Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир : Рута, 2012. – 415 с 11. Уманців Ю. Економічна теорія у новітньому методологічному дискурсі. Вісник КНТЕУ. 2019. №2. С. 51-63. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Journal of Financial Economics, 33, 3-56. Fama, E. F., and French, K. (1996). Multifactor explanation of asset pricing anomalies. The Journal of Finance, 51, 55-84. 13. Fama, E. F., and French, K. (2004). The capital asset pricing model: theory and evidence. Journal 14. of Economic Perspectives, 18(3), 25-46. 15. Franco, G. (2006). A inserção externa e o desenvolvimento. Retrieved March 2006, from 16. http://www.gfranco.com.br Garcia, V. S. (2003). Gerenciamento de risco em instituições financeiras e o novo acordo de capital. In A. M. Duarte Jr., and G. Varga (Org.). Gestão de Riscos no Brasil. Rio de Janeiro: Financial Consultoria.
<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>Денна форма навчання</u> 48 год аудиторних. З них 32 години лекцій, 16 годин практичних занять, 42 години самостійної роботи</p> <p><u>Заочна форма</u></p>

	<i>18год аудиторних . З них 12 лекцій, 6 практичних занять, 72год самостійної роботи</i>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - концептуально-методологічні і прикладні засади системи обліку, аналізу і контролю, прогнозування, а також податкового планування; - основи та методологічні засади оптимізації оподаткування та управління податковими ризиками; - особливості реалізації та основні проблеми політики податкової оптимізації та управління податковими ризиками в Україні; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкривати конфліктну сутність та забезпечувальну природу податкових відносин; - застосовувати сучасні форми взаємодії наукових установ, держави та суб'єктів господарювання різних форм власності задля практичного втілення сучасних ідей реалізації податкової політики на рівні суб'єктів господарювання; - вирішувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, створювати та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження; - передбачити можливі ризики стратегічного характеру, ідентифікувати нові умови господарювання, інтерпретувати характеристики оподаткування у контексті якісного вибору обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання (різних форм власності та організаційно-правових форм), а також розробки оптимальної стратегії облікової та податкової політики для них; - використовувати інструменти комунікацій для просування наукових ідей, підходів та результатів досліджень щодо підвищення ефективності податкової політики на макро- і мікрорівнях за умов глобалізації, а також з урахуванням соціальної відповідальності; - брати участь у критичному діалозі досліджень у сфері реалізації податкової політики суб'єктів господарювання під час наукових дискусій, висловлюючи та відстоюючи свою власну конструктивну позицію. - самостійно продовжувати навчання та удосконалювати наукові та практичні аспекти обліку, контролю і аналізу та сфери оподаткування на мікро- та макрорівнях.
Ключові слова	Податки, податкова система, оптимізація
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	подано у формі СХЕМИ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру, комбінований.
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з фінансового обліку, управлінського обліку, економічного аналізу, достатніх для сприйняття категоріального апарату щодо обліково-аналітичного забезпечення управління витратами на підприємстві, розуміння показників бухгалтерської звітності.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<ul style="list-style-type: none"> - за джерелом передавання та сприйняттям аспірантами навчальної інформації: словесні (лекції, дискусії), наочні (ілюстрації, презентації), практичні методи (тестові завдання, вирішення практичних задач, виконання індивідуальної науково-дослідної роботи), - за логікою передавання та сприйняття аспірантами навчальної

	<p>інформації: індуктивні та дедуктивні методи;</p> <p>- за стимулюванням навчально-пізнавальної діяльності: методи стимулювання пізнавальних потреб, методи стимулювання обов'язку, відповідальності, доброчесності.</p>
Необхідне обладнання	<p>Проектор</p> <p>Роздатковий матеріал</p> <p>Навчально-методичні рекомендації</p> <p>Для вивчення курсу слід вживати програми Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні заняття, науково-дослідна робота: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; - контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; - іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: очікується, що аспіранти виконають декілька видів письмових робіт (вирішення практичних задач, виконання науково-дослідної роботи). Академічна доброчесність: очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку аспіранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Аспіранти заохочуються до використання також іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Ураховуються бали, набрані під час поточного тестування, самостійних робіт і бали підсумкового тестування. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Податкова оптимізація 2. Податкові пільги 3. Уникнення оподаткування 4. Великі платники податків 5. Критерії ідентифікації великих платників податків 6. Особливості податкового обліку й контролю великих платників податків. 7. Організаційний аспект державного управління оподаткуванням великих платників податків. 8. Податковий менеджмент 9. Корпоративний податковий менеджмент у системі оптимізації оподаткування великих підприємств.

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Детермінанти максимізації податкових платежів великих платників податків в Україні. 11. Вплив системи оподаткування великих підприємств на економічну безпеку держави. 12. Аналіз особливостей провадження податкової політики великими платниками податків на територіях України, що мають особливий статус. 13. Удосконалення податкового аудиту операцій великих платників податків щодо оптимізації оподаткування. 14. Глобальні імперативи оподаткування діяльності ТНК та стратегія реформування податкових інструментів стимулювання господарської діяльності в Україні. 15. Проблемні аспекти функціонування податкової політики. 16. Перспективи уніфікації податкової політики в контексті глобалізаційних процесів. 17. Стратегія податкового реформування і трансформація податкової політики. 18. Податкові ризики, методи їх визначення та класифікації. 19. Управління податковими ризиками. 20. Методи мінімізації податкових ризиків. <p>Моніторинг заходів попередження і протидії податковим ризикам.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості вивчення курсу буде сформовано після завершення курсу.

* Схеми курсу

16 тиж./ 90 год.	Тема	Форма діяльності	Література (за номерами в основній таблиці силябусу)	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Великі платники податків: критерії ідентифікації та особливості податкового обліку й контролю.</p> <p><i>Нормативно-правове та інформаційне забезпечення оподаткування в системі антикризового управління діяльності підприємства.</i></p> <p><i>Процедури та інструменти оподаткування. Загальна модель податкової системи країни.</i></p> <p><i>Основні критерії ідентифікації податкового обліку. Податкова звітність.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 12, 21, 4,	Ознайомитись із літературою.	1 тиждень

2	<p>Тема 2. Організаційний аспект державного управління оподаткуванням великих платників податків.</p> <p><i>Організаційна модель управління оподаткуванням. Система контролю за оподаткуванням. Процедури та інструменти. Організаційно-структурні аспекти реорганізації системи державного управління податками.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 2, 11, 5, 9, 13.	Вивчити нормативно-правову базу на підставі якої здійснюється державне управління оподаткуванням	1 тиждень
3	<p>Тема 3. Корпоративний податковий менеджмент у системі оптимізації оподаткування великих підприємств.</p> <p><i>Поняття корпорації. Засади діяльності і місце системи оподаткування в менеджменті корпорації. Суть податкового менеджменту. Механізм оптимізації оподаткування.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13.	Підготувати матеріал до виконання індивідуального завдання	1 тиждень
4	<p>Тема 4. Детермінанти максимізації податкових платежів великих платників податків в Україні.</p> <p><i>Кількісні показники податкового обслуговування великих платників у спеціалізованих державних податкових інспекціях. Ключові фактори впливу на обсяг податкових платежів великих платників.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 31.	Виконання кейсу	1 тиждень
5	<p>Тема 5. Вплив системи оподаткування великих підприємств на економічну безпеку</p>	Лекція, практичне заняття,	1, 2, 3, 14, 5, 16, 7, 9, 3.	Виконання кейсу	1 тиждень

	<p>держави. <i>Сутність терміну «податкова безпека», її взаємозв'язок та взаємовплив із фінансовою безпекою. Засоби оцінки ступеня впливу на безпеку держави.</i></p>	самостійна робота			
6	<p>Тема 6. Аналіз особливостей провадження податкової політики великими платниками податків на територіях України, що мають особливий статус. <i>Податкова політика держави і податкова політика підприємства. Проблеми формування податкової політики. Баланс інтересів держави і платників податків.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1,2, 5, 4, 5, 10, 7, 8, 9, 31.	Вивчити нормативно-правову базу на підставі якої формується податкова політика	1 тиждень
7	<p>Тема 7. Удосконалення податкового аудиту операцій великих платників податків щодо оптимізації оподаткування. <i>Рівень податкової дисципліни платників податків. Прийняття справедливості системи оподаткування, обізнаність щодо податкового кодексу великих платників податків. Вдосконалення механізмів і методів здійснення податкового контролю.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	21, 2, 3, 12, 5, 6, 7, 9, 13.	Робота над індивідуальним завданням	1 тиждень
8	<p>Тема 8. Глобальні імперативи оподаткування діяльності ТНК та стратегія реформування податкових інструментів стимулювання господарської діяльності в Україні. <i>Податкова реформа. Трансформувалися в глобальний імператив. Реформування податкової системи України відповідно до потреб у економік потужних ТНК, глобальних метрополітарних центрів, регіонів. Довгострокові інструменти для стимулювання малого і середнього бізнесу. Стан взаєморозрахунків у сфері господарської діяльності.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1,2, 9, 4, 5, 6, 7, 8, 19, 31.	Вивчити нормативно-правову базу	1 тиждень

9	<p>Тема 9.Проблемні аспекти функціонування податкової політики.</p> <p><i>Недосконала структура податкової системи, що спричиняє значний податковий тягар. Обмеження інвестиційної й інноваційної активність виробників. Нестабільність правового поля. Механізм визначення податків. Виконання державою зобов'язань щодо відшкодування податку на додану вартість.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	10, 2, 3, 4, 15, 6, 17, 9, 13.	Розв'язок кейса	1 тиждень
10	<p>Тема 10.Перспективи уніфікації податкової політики в контексті глобалізаційних процесів.</p> <p><i>Концепція національної прихильності та концепція податковогорезидентства. Основні тенденції розвитку податкових політик в контекстіглобалізації. Зовніші фактори впливу на національні податкові системи: глобальних економічних факторів та фактори міжнародного податковогосередовища. Конвергенція національних податкових систем. Сутність міжнародної податкової конкуренції. Основні фактори, щоспричинили її появу. Форми міжнародної податкової конкуренції: сумлінна(рівноправна) та згубна (несумлінна). Протидія згубній податковій конкуренції. Анти-офшорне регулювання як важливий елемент міждержавногоспівробітництва.</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1,2, 12, 4, 5, 6, 7, 8, 19, 30.	Виконання індивідуального завдання	1 тиждень
11	<p>Тема 11.Стратегія податкового реформування і трансформація податкової політики.</p> <p><i>Податки як інституція забезпечення економічного розвитку. Розгляддефективності</i></p>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	21, 2, 23, 4, 5, 6, 27, 9, 13.	Індивідуальне завдання	1 тиждень

	<i>податкових взаємовідносин держави та її суб'єктів через співвідношення сум податкових платежів і фінансованих державою суспільних благ та трансфертних платежів. Вплив оподаткування доходів на трудову активність економічних агентів та їх рішення щодо розподілу доходу на споживання і накопичення(заощадження) як основа важливих макроекономічних ефектів податкової політики.</i>				
12	<i>Тема 12.Податкові ризики, методи їх визначення та класифікації. Аналіз та узагальнено причини і умови виникнення податкових ризиків. Загальні та адекватні методи оцінки податкових ризиків для суб'єктів господарювання. Податкова політика підприємства.. Обґрунтування основних етапи податкового планування на підприємстві. Податкове планування як ефективний методом управління податковими ризиками з метою їх зниження.</i>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	9,2, 15, 4, 5, 6, 7, 8,18, 31.	Розв'язок кейсу	1 тиждень
13	<i>Тема 13.Управління податковими ризиками. Парадигма розбудови вітчизняної податкової системи. Системний підхід до управління податковими ризиками. Елементи та основні етапи управління податковими ризиками. Внутрішні і зовнішні фактори впливу на управління ризиками. Етапи розробки мінімізації податкових ризиків.</i>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	2, 3, 22, 5, 16, 7, 9, 23.	Робота над індивідуальним завданням з оцінки оптимізації методу оцінки податкового ризику	1 тиждень
14	<i>Тема 14.Методи мінімізації податкових ризиків. Об'єктивно існуючі невизначеності, конфліктність, нестача інформації на момент оцінювання</i>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	3, 4, 5, 16, 7, 28, 29, 31.	Оформлення результатів індивідуального завдання	1 тиждень

	<i>ризиків. Еволюційно-трансформаційними процеси, нестача часу для наукового обґрунтування значень економічних і фінансових показників та підтримки прийняття відповідних рішень. Класифікація методів.</i>				
15-16	<i>Тема 15-16. Моніторинг заходів Характеристика основних складових податкових ризиків. Обґрунтування необхідності моніторингу податкових ризиків. Індикатори випадкових ризиків. Індикатори оптимізації оподаткування. Індикатори ухилення від оподаткування. Ризики порушення податкового законодавства. Конкретизований перелік заходів моніторингу попередження і протидії податковим ризикам. податкових ризиків</i>	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	23, 25, 9, 7, 28, 29, 31.	Презентація виконання розв'язку кейса	1 тиждень
ІНДЗ в межах самостійної роботи					

Силабус курсу розробив Ванькович Д. В..